

Ensartet skandinavisk Familieret.

Sverige har — først af de tre skandinaviske Lande — fornylig taget fat paa Behandlingen af det i 1913 af »Kommissionen for ensartet skandinavisk Familieret« til de respektive Regeringer indleverede Forslag til Lov om Ægteskabs Indgaaelse og Ophævelse. Cand jur. *Anna Bugge Wicksell* skriver i den Anledning en Redegørelse i »Rösträtt för Kvinnor«, som vi tillader os at gengive. —

Et Regerings-Forslag til Lov om Ægteskabs Indgaaelse og Opløsning er nu indleveret til Rigsdagen. Som det var at vente følger Forslaget i al Væsentlighed det Forslag, Kommissionen indgav i Efteraaret 1913; de Ændringer, som er foretagne, er baade faa og smaa, og desuden for Størstedelen af rent redaktionel Natur. Af Lovudvalgets Protokol, som er vedlagt Forslaget, ser man hvilke Bemærkninger, som deri fremsættes mod Forslaget; ogsaa disse er i det hele taget ret uvæsentlige, og paa de faa Punkter, hvor de angaar Forhold af større Betydning, har Forslaget i Almindelighed ikke taget Hensyn til dem. Kommissionens Forslag er i Efteraaret 1913 blevet indgaaende gengivet i dette Blad, hvorfor der i det følgende kun gives en kort Oversigt over de Ændringer af mere gennemgribende Natur, som Regeringsforslaget foreslaar.

I det første Kapitel om Trolovelse er der ingen saglige Ændringer foretaget. Lovraadet havde her ønsket, at Bestemmelsen om, at Mænd under 21 Aar skulde være fritagne for den Erstatningspligt, som ifølge Par. 3 rammer den, som er skyldig i, at en Trolovelse brydes, efter at Besværging har fundet Sted, skal ændres saaledes, at Aldersgrænsen sættes til den sædvanlige kriminelle Ansvarlighedsalder eller 18 Aar. Det har forekommet Lovraadet naturligt at sætte Aldersgrænsen her ved Indtrædelsen af den fulde kri-

minelle Ansvarlighed end ved den civile Myndigheds- og Ægteskabsalder; og jeg for min Del mener, at Lovraadet her har de gode Grunde paa sin Side. Regeringen har dog ikke villet tiltræde disse Grunde, skønt den indrømmer, at de lader sig høre. Hovedsagen turde ligge deri, at de norske og danske Forslagsstillere ikke var med til nogen Ændring for deres Vedkommende paa dette Punkt.

Det Ønske, som er fremkommet fra Kvinde-Side om, at der i dette Kapitel maatte gøres Plads for en mere tidssvarende Bestemmelse om de saakaldte ufuldkomne Ægteskaber, er hverken blevet omtalt af Lovraadet eller Regeringen. Dette er dog ikke til at undre sig over: for de offentlige Myndigheder gælder i høj Grad den gamle Sætning, quod non est in actis, non est in mundo: Den, som ikke omtaler sine Ønsker overfor Kongelig Majestæt, kan heller ikke vente, der skal tages Hensyn til dem. Jeg havde haabet, at et Andragende i ovennævnte Øjemed, som tillige omtalte et Par andre mindre Ønsker, skulde være bleven rejst; det blev der imidlertid intet af, da Tid var, og nu at sende en Skrivelse til Lovudvalget har vedkommende ikke brudt sig om. Den Grund, at hele dette Spørgsmaal skulde være af liden praktisk Betydning, d. v. s., at det skulde være et meget lille Antal af Kvinder, som besvangres under Trolovelsestiden, og som derfor trænger til den Beskyttelse, som en Institution, som de ufuldbyrdede Ægteskaber kunde give, kan jeg for min Del ikke bifalde, selv om det skulde forholde sig rigtig, hvad jeg ikke er sikker paa. Hvis det i og for sig er retfærdigt, at en Kvinde som har givet efter for Mandens Bønner, — i god Tro regnende paa, at han under alle Omstændigheder vil beskytte hende, men svigtes i

denne sin Tro. — i det mindste bør beskyttes mod den Uretfærdighed, at Verdens Dom og Forkastelse rammer hende titusind Gange haardere for hendes Godtroenhed og Ubetænksomhed, end den rammer ham for hans Svig, da er det lige retfærdigt, om Sagen drejer sig om faa eller om mange, og for den, som faktisk forurettes, bliver det ikke et Gran mindre haarde, at Uretfærdigheden rammer hende alene end om den ogsaa rammer mange andre. Desuden er det vist ikke sikkert, at selve Sagen forholder sig rigtig. At det har været kun et meget lille Antal Kvinder, som i den sidste Tid har benyttet sig af de Bestemmelser om ufuldbyrdede Ægteskaber, som vi har, det er nok uomtvisteligt; men deraf følger ingenlunde, at det kun er et lille Tal, som vilde have benyttet sig af Institutionen, om de paa den ene Side havde kendt til den, og at det paa den anden Side havde været saaledes, at de som hørte Mennesker havde kunnet og villet benytte sig deraf. Ingen har tænkt paa at beholde Institutionen i dens gamle Skikkelse, det, som nu skulde forlanges, var alene, at Kvinden skulde faa Rettens Dom for, at hun dengang, hun blev besvangret, var at regne som Ægtehustru, selv om Ægteskabet senere opløstes; hun skulde derimod aldrig faa nogen ægteskabelig Rettighed eller anden Fordel, som er knyttet til det lovmæssige Ægteskab. Dertil kommer, at i Fald et saadant tidssvarende ufuldbyrdet Ægteskab blev indført, og det efter nogle Aar viste sig at være til uimodsigeligt Gavn for Kvinderne, saa skulde ogsaa Begrebet Trolovelse let kunne udstrækkes til at omfatte endnu en Række tilgrænsende Forhold, som nu ikke kan regnes med.

Vi tænker herved paa det stadig stigende Antal af Par, som lever sammen paa ægteskabelig Vis, de saakaldte Stockholmeræg-